

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand, 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 300 Lel.

Fél évre ... 150 Lel.

Negyed évre ... 75 Lel.

Havonta ... 25 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek felel.

Megjelenik naponta reggel.

Mai számunk főbb közleményei:

A román nemzeti bank és Erdély.
Bolsevizmus nem lesz több Magyarországon.
A petrozsónyi szénbányák töke-emelése
Betörték a Steigerwald-üzletbe.
Magyarországon oszlokként a kereskedelmi hitelt.
Bevonják a magyar orvosi diplomákat.
Arad és a koronázás.
Einstein vészkiáltása.
Nem adnak illetőségi bizonyítványt.
Felszítják a Grenzler-vagyont.

„... non coronat.”

A hétköznapi politikai viharai süvithetnek számumokat és bórakat, zughatnak tájfunokat is: ez maradjon mindig pártvezérek és miniszteri konferenciák dolga. De törjenek meg a hullámok akkor, amikor ünnep készül, amelybe egy ország népe viszi a szívét. A koronázás harmonikus és megértéssel teli előkészületeibe, ebbe koncertbe, amelyben primhegedün kellene játszani minden román politikai pártnak, némileg disszonáns akkordokat csendít bele a román nemzeti pártnak és a román parasztpártnak abbéli elhatározása, hogy nem vesznek részt a Koronázáson. „Non coronat!” S mi, akik magyar létünk és magyar születésünk kisebbségi sors-szeretét ma már megnyugvással és állampolgári alkalmazkodással akarjuk viselni, nem mehetünk el szó nélkül a két párt egybehangzó állásfoglalásának kritikai megítélés mellett. Mi figyeljük a román nemzeti párt soha nem kétséges politikai szándékait, mi obszerváljuk azokat a célokat, amelyeknek eléréseért a párt lobogókat lenget, tiszteljük a párt vezetőinek nemes politikai tendenciáit, de érthetetlenül állunk a királyi koronázást akusának előszobájában, amelynél a párt visszafordult és kimondta, hogy a maga részéről távolmarad az alba-juliai (gyulafehérvári) ünnepeltől.

Szinte azt lehetne hinni, hogy a Koronázás egy politikai pártok ünnepe lesz, azoké a pártoké, amelyek megjelennek, de nem azoké, amelyek távolmaradnak. És ennél a momentumnál már a királyi trónus bársonyáig csapdos föl az a politikai szélvihar, amely nem meglepés a hétköznapi idején, de csalódás egy glóriás ünnep megértő külsőségeiben. A koronázástól távolmaradó pártok véleménye, — sorsdöntő országos dolgokban, — lehet nagyon is különféle, az egyes pártok vezetőit meggyőződéses,

vagy személyes ellentétek eltaszítják egymástól, de lehetetlen, hogy ezeknek a politikai harcoknak a fegyvercsordítása éppen a koronázás napján csöngjön leghangosabban annak az uralkodónak a fülébe, aki életének és uralkodói joggyakorlatának legcsodálatosabb napját látja fölvirradni az alba-juliai (gyulafehérvári) koronázás hajnalán.

Minden belpolitikai vonatkozástól eltekintve is, olyan momentum ez, amely alkalmas arra, hogy a külföldi figyelmét sokkal helytelebbséggel irányítsa, mint amilyen kritika a román belpolitika jelenségeit objektív formában érheti. A külföld előtt e két román párt távolmaradása a koronázástól nem lesz titok és fölülte alkalmas arra, hogy a belső konszolidáció és rend ügyében az eddigi jóvélemény, — mindenesetre alapvetően — más irányokba terelődjék. A politika lehet nagyuri játék, parlament vezetőférfiak kezében, de nem lehet ok arra, hogy kifelé rontsa államunk tekintélyét és befelé azon a megértésen próbálkozzon csorbát ütni, amely a nemzetet királyához fűzi. A mi magyarságunk — Románia magyar kisebbsége — már rég túl van a passzív rezisztencia álláspontján és bizony maga törne pálcát azok fölött a vezetők fölött, akik a ma-

gyar párt távolmaradását javasolnák az alba-juliai ünnepélytől. Sémle van a magyarságnak elég. Panaszra fakadhatna a mi ajkunk, de a koronázás nagy ünnepén félre tesszük sérekeinket, félre tesszük panaszainkat és együtt ünnepeünk a koronás királlyal. Románia magyar pártja ott lesz, amikor Ferdinánd király fejére Nagy-Románia koronáját helyezik, s mennyivel inkább kell ott lenni Románia magyar pártjának.

A koronázáson nem lesz amnesztia.

Mária jugoszláv királyné Sinaiban. — Agitál a nemzeti párt?

BUCURESTI. Az Adeverul munkatársának a kormány egyik tagja kijelentette, hogy a koronázás alkalmával nem bocsátanak ki amnesztia-rendeletet. Az amnesztia-rendeletet csak később dolgozzák ki és terjesztik a minisztertanács, majd pedig az uralkodó elé. (Rador.)

BUCURESTI. Holnap újabb minisztertanács lesz, amelyen a koronázáshoz szükséges legutolsó tennivalókat beszélnek meg. A tegnapi minisztertanácsnak az érdekessége az volt, hogy itt állították össze a parlament rendkívüli ülését megnyitó trónbeszédet is. (Rador.)

BUCURESTI. A Viitorul szerint a nemzeti párt tagjai nagy propagandát fejtenek ki abban az

mánia többi, a nemzeti érzés révén, a belső állami élethez régebbi idő óta odakapcsolódó politikai pártoknak!

Ez a „non coronat” jelszó olyan, amit a magyarság utasított vissza legelőször és mi hisszük, hogy a király megértő uralkodói jelölése nemcsak azokat veszi észre majd, akik távolmaradtak Alba-Juliától (Gyulafehérvártól), hanem azokat is, akik odajöttek!

irányban, hogy a nép ne menjen el a koronázási ünnepségre. A lap ezzel szemben rámutat azokra a kedvezményekre, amelyekben a kormány részesítette azokat, akik a koronázási ünnepségekre Alba-Juliára (Gyulafehérvárra) akarnak utazni és azt a reményét fejezi ki, hogy nem lesz eredménye a nemzeti párt agitációjának. (Rador.)

BUCURESTI. Mária, Jugoszláv királyné holnap Sinaiba érkezik, hogy résztvegyen a koronázási ünnepségeken. (Rador.)

BUCURESTI. A koronázás után a kormány a pénzügyi reform ügyében az összes szakértőkből nagy bizottságot fog összehívni, amely a reformtervezetet minden részletében meg fogja vitatni. (Rador.)

„Feleségem szereti a tengert.”

Egy rendkívüli családi dráma

Páris. Házassági drámák elég sűrűn teremnek francia földön és ezek különös dolgaiban gyakran vetekednek a színpadi írók képzeletének szülötteivel. Az a dráma azonban, amelynek részletei a le mans-i esküdtbiróság előtt kerültek a közönség elé, még ezek közül is kiválik. Seveleder Gaston könyv- és papíroskereskedő volt Brestben. Az üzlete állandóan gyarapodott, anyagi viszonyai rendezettek voltak. A szabad idejét a feleségének szentelte. Határtalanul szerette Marionját, aki pedig egyáltalán nem volt lebilincselő szépség. Alacsony, fekete, sovány, 25 esztendeje ellenére összeaszott, a szó legszorosabb értelmében igénytelen és nem rokonszenves. Ennek ellenére udvarlója is akadt. Coic tengerész-tiszt helyettes tette neki a szépet s mint a tanuk a tárgyaláson vallották, nem eredménytelenül. Az asszonyka, amikor csak

tehetett, kiment a kikötőbe arra a hajóra, amelyen Coic szolgálatot teljesített. A szomszédok figyelmeztették erre a férjet, de az önhitt mosollyal ezt válaszolta:

— Ugyan kérem... A feleségem szereti a tengert és órákhozszat el tud gyönyörködni a hullámok játékában...

Tavaly szeptemberben egy ügynök mutatkozott be Seveleder könyvkereskedőnek s képeslapokat kínált neki eladásra. Az üzlet nagyon előnyösnek látszott és a könyvkereskedő hajlandó volt azt nyíltan ütni. Belement abba is, hogy nyomban utazzanak el Mansba, ahol a raktár van. Amikor leszállottak a vonatról, az ügynök a Sarthe-folyó mentére vezette a kereskedőt, ott egy vaspálcával hirtelen megtámadta, több ütést mért a fejére, azután a folyóba dobta. A hideg víz életre térítette az elalélt embert, nagy nehezen kimászott a patra, az arraménok kórházba szállították, ahol meggyógyult.

A rendőrség mindenfelé kereste a támadót, de nem tudott ráakadni. Egy névtelen feljelentés vezette nyomra s ennek alapján letartóztatta Dupré Emil fiatalembert. Ez azonnal megvallotta bűnét.

— Tengerész voltam, — mondotta — Coic tiszt helyettes ur alatt szolgáltam, ő biztatott, hogy tegyem el láb alól a könyvkereskedőt, akkor kapok 4000 frankot. Addig beszéltem és addig zaklatott, míg végül ráállottam.

Amikor Seveleder meghallotta, hogy a tiszt helyettes is bele van keverve a dologba, vissza akarta vonni a panaszát.

— Nem kívánom senkinek a megbüntetését — szólott — hanem a békében bennünket...

Mint hogy a büntetés hivatalból üldözendő, az eljárást folytatták és most végül fő tárgyalásra került az ügy.

— Ezt az ügyet tulságosan fel-fújták — vallotta a férj a bíróság előtt — nem tudom, kinek volt érdeke, hogy szunyogból elefántot

Magyarországon csökkentik a kereskedelmi hitelt. A fizetési eszközök és a békenívó. — A csehek szokoljavítási politikája.)

Budapest. A magyarországi közgazdasági világban néhány nappal ezelőtt nagy idegességet keltett az állami jegy kibocsátó intézetnek a kereskedői hitel korlátozására vonatkozó terve. A Magyar Általános Takarékpénztár vezérigazgatója, dr. Horváth Lipót a napokban előadást tartott erről a kérdésről és megállapította, hogy a jegy kibocsátó intézet terve valószínűleg a bécsi jegyintézet hatása alatt született meg. Amíg azonban az ottani jegy kibocsátás improduktív célokat szolgál, addig a magyarországi pénzintézetek spekulációs célokra nem adtak soha számba vevő hiteleket. Csak az improduktív hitel az, ami a drágaságot fokozza. Az a bankjegyi kibocsátás azonban, amely lehetővé teszi az új javak termelését, kétségtelenül sokkal több előnyt jelent egy ország gazdasági életének szempontjából, mint az a kis drágulás, amely esetleg vele jár a jegy kibocsátással.

— Csehország pénzjavítási módszere — mondja dr. Horváth — külső és belpolitikai okokra vezethető vissza. A leigázott nemzetiségeknek ennek a politikának a segítségével akarják a cseh főlény elismerésére kényszeríteni. Ma azért akarják 25 centimesre stabilizálni a szokott, hogy tullegyenek a lírán, amely most 22 centimesen áll. Nem a hitelek és a bankjegykorlátozás az, ami olcsóbbodást idéz elő, hanem fejleszteni kell a termelés, fegyelmét, a többtermelést és az exportra való termelést s törekedni kell az államháztartás egyensúlyára. — Ehhez azonban megfelelően nyugodt belpolitikai helyzetre van szükség, mert csak

akkor lehet egy költségvetést parlamentárisan letárgyalni. Magyarország pénzügyi körei a kereskedelmi hitel csökkentése révén reméli az államháztartás egyensúlyát helyreállítani.

Einstein veszkialtása.

(A német szellemi munkások nyomorban).

A londoni *New Leader* című hetilap közli Einstein tanár fejtegetéseit Németország gazdasági viszonyairól. A cikk éles fényt vet Németországnak, de különösen a német szellemi munkásoknak inséges helyzetére. Einstein a következőket írja:

— A rossz táplálkozás majdnem általános Németország fej munkásai és tanulói között. Ezenkívül a könyvek annyira megrágultak, hogy a szellemi élet és az ifjuság fejlődése rendkívül megcsúszott ezt a körülményt. A tudományos és művészi intézmények, elsősorban a színházak és újságok fennmaradása veszélyben van. Egyesek máris tönkrementek. A független művészek, zenészek és írók kétségbeesett küzdelmet folytatnak a létért. Ha a jelenlegi anyagi feltételek tovább így maradnak vagy még rosszabbodnak, akkor az úgynevezett középosztály nagyrésze, amely eddig a szellemi uralom főforrása és őrzője volt, a legmélyebb nyomorba süllyed. A főiskolai hallgatók nagy többségét a kereseti foglalkozás annyira igénybe veszi, hogy a tanulmány csak alárendelt szerepre süllyed. Kétségtelen, hogy ez a német nép munkaenergiáját mélyen aláássa és mindinkább erősödik az

a tudat, hogy a jelen körülmények között lehetetlen a jövőről gondoskodni, részben a pénzérték bizonytalansága, részben a rendkívül magas adóterhek miatt. A márka gyors stabilizálása nélkül lehetetlen állandó jellegű gazdasági feltételeket megállapítani. Kétségtelenül kívánatos volna, sőt feltétlenül szükséges, hogy a nemzetközi gazdasági feltételek tárgyalásában német államférfiak és szakértők is résztvegyenek.

A kizárt vasutas-növendékek.

(Nyilatkozik a tanfolyam vezetője).

Az *Aradi Közlöny* a napokban megírta, hogy a CFR. kerületi igazgatóságnál rendszeresített tanfolyam növendékei közül tizennyolcat kizártak, mert jobb élelmizést, tűrhető lakást és rendes, biztosított havi fizetésüket kérték. Annak idején megkérdeztük a vasut igazgatóságot és a tanfolyam vezetőjét is a kizárással kapcsolatoslag, de mindkét helyen érthetetlen módon elzárkóztak minden felvilágosítás elől. Most azonban, postafestem, Bogdan Aurél a tanfolyam vezető tanára megszólal a következő levelet intézve az *Aradi Közlönyhöz*:

A f. év szeptember hó 5-iki számukban megjelent cikkre legyen szabad a következő helyesbítéseket, illetve felvilágosítást adnom. Amint az Önök által régebben publikált hirdetésményből is kitűnik, a szeptember hó 1-én megnyitandó távirati, forgalmi és kereskedelmi tanfolyam növendékei részére biztosítottunk 750 lelt havi fizetést. A tanfolyam közbejött akadályok miatt nem volt megnyitható csak szeptember 16-án. A megjelent növendékeket hazaküldtük szabadjegyekkel szeptember 15-ig azon

meghagyással, hogy hozzon mindenki magával ágyneműt és szükséges felszereléseket, mert tekintettel a nehéz lakásvizonyokra, lakásról, ágyakról és a szükséges felszerelésekről magunk fogunk gondoskodni. Bár a hirdetésményben nem ígértünk lakást, sőt köteleztük a növendékeket arra, hogy lakásról gondoskodjanak; meggyőződve a lakásbiztosítás nehézségéről és drágaságáról, mert 3 növendéktől egy szobáért 2—3 ágyval egyenként 200 lelt kérték havonta világítás és fűtés nélkül, megtettünk minden lehetőséget, hogy ezen tetemes kiadástól mentesítsük őket.

Az élelmizést az állomási étteremben biztosítottuk részükre havi 450 lelt, ebédet, vacsorát és pedig az ebéd 3 ételből, leves, főzelék feltéttel vagy sült és tészta, a vacsora sült vagy paprikás. Azt hitem fenti összegért olcsóbb ellátást nem lehetett volna biztosítani. Tett intézkedésünkkel mindenki meg volt elégedve, panaszt az ellátás ellen soha sem tettek s egyszer egy pár bujtogató minden magyarázat nélkül aláírt egy kérvényt a Dir. Reg. címére, az iskolai felsőbbség elkerülésével és félrevezetvé társaikat 7 pontból álló követelésük teljesítését kívánták, ellenkező esetben a tanfolyamot önként elhagyják.

Ez ügyben megtartott vizsgálat kiderítette, hogy a növendékek félre lettek vezetve, aláírtak velük egy ívet, amiről tudomásuk sem volt. A bujtogatókat és elégedetleneket a tanári kar, az nap megtartott konferencián kizárta a tanfolyamról. Azok száma 16 és nem 18 volt és megjegyezzük, hogy mint szolidárisak, önként hagyták el a tantermet. Ez a tény, és nem az általuk bejelentett mese. Azt pedig nem tűrjük, hogy oly fiatal gárdát neveljünk, amelynek tekintelmé sincs a fegyelemtől és rendről, annál is inkább nem, mert a vasuti szolgálat fegyelem és rend nélkül nem tartható fenn. — Arad, 7—X. 1922. Tisztelettel: Bogdan Aurél, a tanfolyam vezető tanára.

Konstantin nyilatkozik.

(Venizeloszt okolja a katasztrófáért).

Páris. Konstantin görög exkirály a Petit Parisien tudósítója előtt nyilatkozott és nyilatkozatában kijelentette, hogy lemondása végérvényes. Hangsúlyozta, hogy a görögországi eseményeket nem lehet az akkori király, tehát az ő terhére írni. Az események a venizelista-kormány politikájának következményei. Venizelosz Görögországot egy óriási kalandba rántotta anélkül, hogy megszerezte volna az ahhoz szükséges biztosítékokat. Görögország egymagában nem fejthetett ki annyi erőt, a mennyit a kisázsiai harcok megköveteltek. Eleinte a nagyhatalmak

csináljon. Én kijelentem most is, nem haragszom senkire, engedjék el a vádlottat...

— De hiszen — vetette ellene az elnök — a felesége leveleiből megállapítható, hogy viszonya volt Coic-kal s hogy összeesküdtek az ön élete ellen!

A férj megvetően legyintett a kezével:

— Levelek... ugyan mit bizonyítanak a levelek?... Irni lehet akármit, a papiros türelmes... A feleségem csak tréfából írta ezeket a leveleket!

— Az önök szobaleánya azt vallja, hogy önnek egyszer módjában volt a saját szemével meggyőződni a felesége hűtlenségéről. Odavezette önt a kulcslyukhoz és megmutatta önnek, hogy a felesége a saját házában is megcsalja...

— Magát a csalás tényét nem láttam — tiltakozott Selvedere — különben is tudjuk, hogy milyenek a cselédek... Urnök ellen mindenféle pletykát összehazudnak. A feleségem tisztességéről én kezeskedem. Adott jó asszony, igaz, nem

tulságosan intelligens, de máskülönben ideális feleség...

A bíróság és a hallgatóság oda volt a csodálkozástól. Szinte nem is hittek a fülüknek, hogy arról az asszonyról beszél így a férje, aki szintén közreműködött abban, hogy őt láb alól eltegyék.

— Nézze, — próbálta felvilágosítani az elnök — semmiféle kétség nem lehet a felől, hogy a feleségének viszonya volt a tisztelyetessel és hogy kettőjüknek bünnös szándékuk volt maga ellen. Már a háború alatt megértették egymást. Amikor ön bevonult tengerésznek, Coic gondoskodott arról, hogy ön olyan hajóra kerüljön, amelyre a legveszélyesebb vállalkozásokat bízták! Mig ön távol volt, ők itthon éltek a világukat.

A férfi makacsul ingatta fejét: — Ez csak afajta beszéd! Novellairók számtalanszor írtak ilyesmit, de a valóság az egészen más!

Sevlederne kihallgatása elé feszült kíváncsisággal néztek. A határozottan csunya asszony szeszorította ajkait és nem akart

beszélni, majdnem minden kérdésre azt válaszolta, nem tudom.

— Szerelemből ment férjhez? — kérdezte többek között az elnök

— Nem tudom! — válaszolta általános nevetés közben.

Coic mindent tagadott. Tagadta azt is, hogy alantasát, Dupré Emilt, szekatúrákkal és büntetésekkel puhitotta addig, mig végül vállalkozott a büntetetre. Dupré mindent őszintén megvallott. Beszéde és magaviselete rokonszenvet keltett. Mikor az elnök a tárgyalás befejezése után azt kérdezte a férjtől, van-e valami mondanivalója, ez sirástól csukló hangon így szólt:

— Adják vissza a feleségemet!... A legjobb asszonyt... Ne ítéljék el!... Mindenre kérem önöket, a mi szent, irgalmazzanak néki!

Az esküdteket ugylátszik meghatotta ez a határtalan férji szeretet és a hozzájuk intézett kérdésekre nem-mel válaszoltak. A bíróság énnélfogva mind a három vádlottat felmentette.

biztatták, de később erről az oldalról megszünt minden támogatás. Konstantin annak a reménységnek adott kifejezést, hogy távozásból haszna lesz Görögországnak és önfeláldozásának meg lesz az eredménye, legalább is annyi, hogy Görögországot a belső harcoktól megóvják. Konstantin két-három hónapig Palermóban maradt, azután pedig Párisba megy.

Videki t. előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket haladéktalanul ujtsák meg. Előfizetés 1 óra 25 lei, „ 1/4 évre 75 lei.

Nem adnak

illetőségi bizonyítványt

(Tévesen értelmezett miniszteri rendelet.)

Megírta a napokban az Aradi Közlöny, hogy a belügyminisztérium új rendeletet adott ki, amelyben az új illetőségek engedélyezése ügyében a várostól függetlenül magának tartja fenn az intézkedés jogát. Ez a rendelet itt számos utazni készülő aradi polgár terveit keresztelte, mert az utlevelekhez szükséges régi illetőségi bizonyítványokat sem tudták itt beszerezni. Illetékes helyen számos utlevél, illetve illetőségi kérvényt utasítottak el azzal az indokolással, hogy a kérvényeket előbb a belügyminisztérium jóváhagyó döntése alá kell bocsátani.

A rendelet, — ahogy az Aradi Közlöny munkatársa értesül, — nem vonatkozik a régi aradi illetőségi polgárokról kérvényeire. Nem vonatkozik azokra a kérvényezőkre, akik itt régtől fogva illetőséggel bírnak és bármilyen alkalomból most új illetőségi bizonyítványok kiállítását kérelmezték. Információnk úgy szól, hogy az új intézkedés, — ami alatt a várostól független belügyminiszteri revíziót kell érteni, — kizárólag az új illetőségek megszerzésére irányul. Mindezenre érdeke az aradi közönségnek, hogy ebben az irányban tiszta képet kapjon mihamarabb hivatalos helyről is.

Sport.

— **Vivás.** Pellegrini vívómester 1. hó 15-től kezdve új kurzust nyit haladók részére, akik szabad vivásban (assaut) akarják magukat gyakorolni és a vívóteremben levő tornaeszközöket (korlát, Sandou-féle súlyzó, stb.) használni óhajtják. Pellegrini mester, hogy a téli sportot intenzíven fejlessze, alkalmat nyújt erre azoknak, akik a hosszú téli esti órákat kellemes szórakozással akarják eltölteni. Az ily haladóknak a tandíjból 50 százalékos engedményt ad és a vívófelszerelések szabad használatát engedi meg.

A román nemzeti bank és Erdély

(Bratianu Vintila pénzügyminiszter expozéja.)

Bratianu Vintila pénzügyminiszter hosszabb expozét mondott a román nemzeti banknak a jelenlegi viszonyok között való szerepéről. Az expozéban Erdélyre vonatkozó részét az alábbiakban ismertetjük:

— A nemzeti banknak az állam pénzügyei rendezése és az állam napi szükségleteinek fedezése után az általános nemzetgazdasági érdekek istápolásáról kell gondoskodnia és mindenek előtt gondoskodnia kell a magánhitel rendezéséről. A csatolt részekben a pénzügyi függetlenítést kellett mindenekelőtt megteremteni. Ez kezdetben nehezen ment, sőt még ma is nehézségekkel kell küzdeni ezen a téren, mert még igen nagy a pénzintézetek száma, amelyek az osztrák-magyar bank érdekkörébe tartoztak és ezek az idegen tőke érdekeit szolgáltató nemcsak hogy ellenőrzik a nemzetgazdasági élet menetét és fejlődését, hanem kezükben is akarják tartani a pénzügyi életet. Erdély városainak román pénzintézetei vagy nem elég erősek, vagy nem eléggé szolidárisak a közös együttműködésre. Éppen ezért Erdély pénzügyi igényeit csak kis mértékben elégíthetik ki. Erdélyben sokkal elmaradottabb a néphitel, mint a régi királyságban. A néphitel a valóságban csak a más nemzetiségű községekben virágzik. E falusi pénzintézetek közül egyesek mint a volt uralom által támogatott intézmények működtek kizárólag azért, hogy saját nemzetbeli feleiket támogassák. Ez a tény veszélyes helyzetet teremtett, amelyben a gazdasági élet

minden szála ezekhez az idegen pénzintézetekhez jut be. Természetes, hogy a pénzügyi előnyöket saját intézményeik között osztják fel, elsősorban a helybeli nemzeti intézmények között, amelyek nem élvezhetik a Banca Nationala közvetlen hitelét és így kénytelenek a külföldi tőke hatáskörébe tartozó pénzintézetek ellenőrzése alá rendelni magukat.

— Ilyen viszonyok között még a velünk szövetkezett tőkék is jobbnak látták, hogy a budapesti és bécsi anyaintézetekkel együtt működjenek, semhogy Romániához forduljanak, ami természetes lett volna. Erdélyben tehát a Banca Nationalának az a feladata, hogy ne csak kielégítse a megfelelő pénzügyi szükségletet, hanem teremtsen meg és szervezze azt az általános pénzügyi hálózatot, amelyet a háború előtt husz éven át a régi királyságban teremtett. Ez nemcsak megkönnyíti a Banca Nationala működését azzal, hogy új viszonyokat teremtené, hanem elszakítja a nemzeti konszolidációra nézve veszélyes köteleket. Ha a falusi néphitel szervezése a népbankok központjának és az államnak kezébe kerül, a városi hitel elsősorban a Banca Nationalához jut. A nemzeti banknak Erdélyben az a feladata, hogy a meglevő román pénzintézeteket támogassa, ilyenek létesítésére buzdítsa az embereket ott, ahol román pénzintézetek nincsenek. A Banca Nationalának arra kell törekednie, hogy megszüntesse egyes bankok kétségbeesését, ha ugyan nem ellenséges működését.

Arad és a koronázás.

(A főpolgármester felhívása. — Akik elmennek és akik nem mennek.)

A főpolgármester ma felhívást bocsátott ki a város lakosságához, amelyben közli, hogy mindenki elment a koronázási ünnepségekre és mindenki igénybe veheti azokat a különvonatokat, amelyek Aradról indulnak Alba-Juliába. A felhívás a következőképp szól:

Folyó hó 14-én több különvonat indulnak Aradról Alba-Juliára, mely vonatok a koronázási ünnepélyen résztvenni óhajtók rendelkezésére állanak. Felhívom tehát Arad város közönségét, hogy minél nagyobb számban jelenjék meg ezen ünnepségeken. A rend fenntartása és a résztvenni óhajtók részére a vonatokon hely biztosítása végett a következők szem előtt tartására kérem fel a közönséget: A résztvenni óhajtók (Gáj és Ségabeliek a II. kerületi előjárásánál) az államrendőrségnek Strada Marasesti palotájában, a 15. számú szobában fognak jelentkezni. A Gáj és Ségabeliek a II. kerületi előjárásánál (Gáj.) A jelentkezés határideje 11—12. mindennap este hat óráig. Ezen hatóságok a jelentkezőkről

megfelelő kimutatást fognak készíteni, melyeket hozzám fognak bemutatni. Minden résztvenni óhajtó részére egy igazolványt fog általunk kiállítani, mely igazolványt a Gáj és Ségabeliek a II. kerületi előjárásánál, a többiek az I. kerületi előjárásánál főnökénél vehetik át f. hó 13-án a hivatalos órák alatt. Az igazolvány csak személyesen vehető át. Igazolvány nélkül szigorúan tilos a különvonatok igénybevétele. A különvonatok megfelelő számú személy- és teherkocsikból állanak. Az oda és visszaindulási ideje a vonatoknak kellő időben közzé fog tétetni. Arad, 1922. október hó 10. Dr. Robu János főpolgármester.

Aradról négy különvonat indul a koronázásra és a két (186 és 188. sz.) rendes személyvonat. Az első különvonat szombaton 14-én reggel 6 óra 40 perckor indul, amely egyenesen Bucurestibe megy. Ez a különvonat viszi a 216 aradmegyei községi bíró és a száztanu etnográfiai csoportot, amelyeket dr. Robu János Arad város főpolgármestere vezet el a király előtt Bucurestiben a hétfői ünnepségeknél. A következő különvonat szombaton reggel 8 óra 30 perckor indul Aradról és délután 4 óra 15 perc-

kor érkezik Alba-Juliára. A harmadik különvonat délelőtt 10 óra 30 perckor indul Aradról és délután 5 óra 26 perckor érkezik Alba-Juliára. A negyedik különvonat este kilenc órakor indul Aradról és Gyulafehérvárra vasárnap reggel 3 óra 59 perckor érkezik. A különvonatokon teljesen ingyenes az utazás. A személyvonatokon, amelyek 12 óra 15 perckor és este 10 óra 55 perckor indulnak szombaton, 75 százalékos kedvezményben részesülnek az utasok. Az Arad-Csanád Egyesült Vasutak vonalán két különvonat indul. Az egyik Bradról indul pénteken, 13-án este kilenc órakor. Ehhez a vonathoz Halmágyon, Gurahoncon, Sebesen, Borosjenőn, Ternován és Szentannán kapcsolják hozzá az utasok gyülekezésére előkészített személykocsikat. A másik különvonat szombaton reggel 2 óra 40 perckor indul Ottlakáról, amelyet Ujszentannán a brádi különvonathoz kapcsolnak. Gyulafehérvárról hétfőn, 16-án reggel 1 óra 30 perckor indul Aradra vissza az első különvonat. Minden községből a jegyző, a járássokból pedig a főszolgabíró kíséri a különvonat utasait.

Az Aradi Közlöny már közölte, hogy a minisztertanács elnöke az összes képviselőket és szenátorokat meghívta a koronázási ünnepségekre, akik a gyulafehérvári udvari ebédre is hivatalosak. A meghívott aradi és aradmegyei politikusok a következők: Cocias Lajos aradi, Ardelean Cornél Ricsenői, Givulescu Prokop radnai, Moldovan Leonte borossehesi szenátorok, Zima Tibor aradi, Marsieu Jusztin dr. simándi, Pop Cs. István sirial (világosi), Goldis Vazul pécskai, Grosorean Gyula pankotai, Groza János gurahonci, Stefan Vasilie kisenői, Tomulescu Vazul radnai és Dirlea Pál borosjenői országgyűlési képviselők. A parlament tagjain kívül még Pap I. János görög keleti püspök és Steigerwald Alajos, a kereskedelmi és iparkamara elnöke kapták meg Aradról a minisztertanács elnökének meghívóját a koronázási ünnepségekre. Mint közöltük, a meghívókon rajta volt, hogy öt napon belül kell válaszolni, hogy a meghívott részt vesz-e az ünnepségeken. A vármegyei prefektúrához, amely a meghívókat kikézbessítette, eddig Goldis Vazul volt miniszter, Marsieu Jusztin dr. és Grosorean Gyula nemzetiségi párti politikusok jelentették be, hogy nem vesznek részt a koronázási ünnepségeken. Kivülök Steigerwald Alajos iparkamarai elnök mentette ki magát ma délután Marcus Mihály dr. prefektus előtt. Távo-maradását részben betegséggel és főleg a ma nála elkövetett betöréssel indokolta, amelynek nyomozása Aradhoz köti személyét. Pop Cs. István levele nem érkezett meg a prefektúrához, mivel Pop Cs. István nem Aradról, hanem közvetlenül a házelnöktől kapta meghívóját. A többi képviselők és szenátorok valamilyen nyien liberális pártiak Zima Tibor magyar képviselő és Givulescu Prokop nártónkivüli szenátor kivételével, akik részt vesznek a koronázási ünnepségen

* A háromnyelvű színház. A timisoarei háromnyelvű színház ugyálszik a komoly megvalósulás stádiumába jutott és a trónörökös személyes érdeklődésének már mutatkozik is kézzel fogható jelei. Egy tegnap e kérdésben tartott konferencián Timisoara városa 5 millió leit ajánlott fel az építkezés céljaira, míg a pénzintézetek és iparvállalatok jelen volt néhány reprezentánsa 1 mil-

lő lelt jegyzett. Mivel pedig a két jegyző bank és 5 ipari vállalat csak csekély töredékét képezi Timisoara pénz- és ipari világának, ez utóbbi részéről bizonyára még sok millió jegyzése remélhető.

HIREK.

Bevonják a magyar orvosi diplomákat.

(Amelyeket 1919. óta szereztek.)

A bucarestii egészségügyi vezérigazgatóság a cluji egészségügyi főfelügyelőség útján az összes erdélyi megyei orvosi hivatalhoz rendeletet küldött, amely szerint azoknak a gyógyszerészeknek és orvosoknak a diplomája, akik 1919. szeptember 12. után szereztek azt meg magyarországi egyetemeken, sürgősen bevonandó. Ennek az intézkedésnek valószínűleg az az oka, hogy ugyanettől a dátumtól kezdődőleg Magyarországon sem nosztrifikálják a Romániában szerzett gyógyszerész és orvosi diplomákat. 1919. szeptember 12-én történt a cluji (kolozsvári) egyetem Magyarországra való áthelyezése. Aradmegyében mindössze egyetlen orvost érdekelt az új rendelet, amely egyben közli, hogy mily módon történik most a magyarországi diplomák nosztrifikálása.

— Az idegen alkalmazottak. Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja az összes vállalatokat, üzemeket, műhelyeket, Acsev-et, villanygyárat és városi üzemeket, hogy 24 órán belül készítsenek kimutatást a szolgálatukban álló nem romániai illetőséggel bíró alkalmazottaikról. A kimutatást a sziguranca főnökéhez kell benyújtani. Ebben fel kell tüntetni az alkalmazottak neveit és számát. Azt, ki a rendeletnek nem tesz eleget, szigorúan megbüntetik.

— Az aradi igazságügyi tisztviselők részvétele a koronázási ünnepen. Tegnap délelőtt 11 órakor dr. Moldován Silvius, az aradi törvényszék elnöke, a törvényszék elnöki termében gyűlésre hívta össze az összes aradi igazságügyi tisztviselőket. A gyűlésen elhatározták, hogy az aradi koronázási ünnepségeken a törvényszék is képviselteti magát. Vasárnap, a hó 15-én délelőtt 10 órakor az igazságügyi tisztviselők résztvesznek az általános Te Deum-on, mindenki a maga vallásfelekezete szerint, az oda beosztott táblai és törvényszéki bírák vezetése mellett.

— Villamos és teherautó összeütközése. Budapest. Ma délelőtt a Szemere- és a Kálmán-utca sarkán egy teherautó összeütközött a villamossal. Az összeütközés oly heves volt, hogy a teherautó felborult és a villamos megrongálódott. Az autó sofőrje agyrázkódást szenvedett és a villamos utasai közül Licker Antal 67 éves kereskedő, Kurucz István magánhivatalnok, Flache Lujza varrónő és Zachar Gyula géplakatos súlyos sérüléseket szenvedtek.

— A város közigazgatási bizottsága mai ülésén dr. Robu János főpolgármester megnyitó szavai után a szokásos havi jelentéseket terjesztették elő.

— Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Órajavítások olcsón és precízen készülnek Reiner József, Lutheránus-templom mellett.

Görögország meghátrált. Őrzik a görög királyt.

ATHÉN. A görög sajtóiroda jelenti: A minisztertanács elhatározta Trácia kiürítését és a szövetségesek kívánságának teljesítését. (Rador.)

KONSTANTINÁPOLY. Kemal pasa Brüsszelbe érkezett. Onnan Mudániába utazik, ahol találkozni fog Harrington angol tábornokkal. (Rador.)

LONDON. Ideérkezett jelentések szerint II. György, az új görög király fogoly a saját palotájában. Lakosztályait őrzik, úgy,

hogy sem ő ki nem mehet, sem vele nem érikkezhetnek környezetének tagjai. (Rador.)

PÁRIS. Beavatott körökben hangoztatják, hogy a török csapatok félreértésből lépték át a semleges zónát. A félreértés annál is inkább feltehető, mert Harrington a szükséges utasítások birtokában Franciaország és Olaszország delegátusai egyetemben megkezdik Izmed nasával a döntő tanácskozásokat, amelyek reményt nyújtanak a békés megegyezésre.

— A koronázás alatt lehet szünetelni. Az aradi Sindicatul Viticol annak a közlésére kérte fel az Aradi Közlönyt, hogy a vármegyei prefektus a szindikátus küldöttségének kijelentette, hogy rendeletet adott ki az összes főszolgabíróságoknak, miszerint tegyék közhírré, hogy a koronázási ünnepségek napjain, október 15., 16. és 17. a szőlő- és mezei munkák megvannak engedve.

— Bucuresti színházegés. Bucuresti. A Carabus-színház leégése ügyében megindított vizsgálat kiderítette, hogy a tűz gyújtogatásból származott. A vizsgálat tovább folyik. (Rador.)

— Megbüntetett goromba bérkocsis. Az aradi államrendőrség kihágási bírósága a 152. számú bérkocsist 300 lei pénzbírságra és hajtási jogának 15 napra való megvonására ítélte, mert utasával gorombáskodott. A kihágási bíróság ezzel a szigorú ítélettel példát akar statuálni, mert az utóbbi időben sok panasz érkezik az utasokkal renitenskedő és gorombáskodó bérkocsisok ellen.

— A kisvasutról az autó alá. Tegnap a robogó kisvasutról leugrott Németh Erzsébet 12 éves leány, még pedig oly szerencsétlenül, hogy egy arra haladó gépkocsi elütötte. Az előhívott mentők a kórházba szállították. A leányka sérülései nem súlyosak.

— Hatmillió büntetés csempészésért. Bucuresti. A pénzügyminiszter jóváhagyta a vámhatóság által a Rolier Viktor nagykereskedő-cégre csempészés ügyében büntetéseken kiszabott hat millió leit. (Rador.)

— Kisiklott tehervonat. Bucuresti. Tarnoele állomáson egy gabonával megrakott vonat kisiklott. Egy mozdony és két teherkocsi összetört. Több sebesülés történt. A karambol közlekedési zavarokat idéz elő, úgy, hogy a fővárosba igyekvő vonatok nagy késéssel érkeztek meg. A vonat-kisiklás nagy károkat okozott. (Rador.)

— Letartóztatott munkásvezérek. Bucuresti. Pioestiben tegnap leartóztatták az összes munkásvezéreket, mert az ottani kommunistákkal együtt a legutóbbi napokban titkos összejöveteleket tartottak. (Rador.)

— Újabb pestises megbetegedések. Bucuresti. Constanzából érkező utasok elbeszélése szerint ott a legutóbbi napokban két pestis eset történt. (Rador.)

— Perzsaszőnyeg szövő tanfolyam. A n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy tekintettel a nagy érdeklődésre, tanfolyamomat meghosszabbítottam. Beiratkozni általában lehet a vármegyeházán levő iskolában. Székely Zoltánné.

— Poloskairást vállal Lovas lakástisztító. Str. Oituz (Illés-u.) 30a)

— A katolikus főgimnázium. Lapunk mai számának az új katolikus főgimnáziumról szóló cikkébe technikai hiba következtében Schäffer József név került. Schäffer Richárd helyett, aki az új épület vízvezetékberendezési munkáit fogja végezni.

— Halálozás. Dr. Cornea János radnai főszolgabíró neje 38 éves korában öt napi szenvedés után Radnán meghalt. Az elhunytban dr. Belles Jenő alispán és Givulescu Procop esperes, radnai szenátor közeli rokonukat gyászolják.

— Felrobbant töltény. Sági Mihály 15 éves gáji cipésztanonc ma délután házuk udvarában egy töltényt talált, amelyet kalapáccsal ütögetett. Az ütések következtében a töltény felrobbant. A fiú pedig az arcan súlyosan megsebesült. Sági Mihályt azonnal az aradi kórházba szállították, ahol bekötötték sebeit.

— Urileányok részére szabászat és varró-tanfolyamot nyitok, ahol saját ruhájukat is megvarrhatják. Gancsó Jolán női divatterme, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 13.

— Konflis-gyűlés a rendőrségen című tegnapi hírünkre vonatkozóan illetékes helyről közlik velünk azt a tényt, hogy a tegnapielőtti konflis-idézetek kizárólag csak az állomási kocsisokra vonatkoztak. A városban minden konflisstrandon lehetett fuvart kapni és a megidézett kocsisokat is csakhamar elbocsátották a rendőrségről.

— Bíró és Társa aradi jónévű chokoládé-áru gyárosokat nagy kitüntetés érte, ugyanis az alba-iuljai ünnepség főrendezősege ma telefonon a rendőrségi prefektúra által nagyobb megrendelést tett nevezett cégnél, a megtartandó koronázási ünnepségekre, ami mindenesetre ipar fejlettségünk tekintetében is örömdetes.

— Magyarországon csökkent a buza ára. Budapestről jelentik: Magyarországon igen jelentős közgazdasági eseményszámba megy a buza árának hirtelen esőkenése. Pénteken a buza ára hirtelen visszaesett 700—1000 koronával. Az áresés oka az, hogy a malmok Budapesten három nap óta nem vásárolnak búzát. Ez viszont azzal a ténnyel függ össze, hogy a Jegyintézet az utolsó napokban honcolta a malomváltókat. Örömdetes eseménynek kell mondani, hogy a buza ára megtört, mert ezzel megszűnik egyrészt a búzának aranyparitáson felüli tendenciája, másrészt megszűnik az az alap, amelyre mindenkor, mindenki hivatkozni szokott, ha valamit meg akart drá

gitani. A malomváltók ügye viszont az első lépése a deflációs pénzügyi politikának.

A lippal Petőfi-est.

(Egy sport-klub levele.)

Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nem akarok polemizálni egyik aradi lap tegnapi cikkével, mely a radnalipovai (lippai) Petőfi-estet tárgyalja. Ennek még a gondolata is távol áll tőlem, — mindössze a történelmi igazság kedvéért szögeztem le az alábbiakat: Tény, hogy öt ízben jártam ebben az ügyben Lipován, amikor is három esetben tárgyaltam személyesen Schultz úrral, két ízben pedig más egyesültekkel — de ez nem fontos. Fontosabb az a két levél, amelyet az ottani egyesületektől kaptam. A két levél lényegileg megegyezik egymással, azért csak az egyiket közlöm itt, azt, amelyet a lipovai (lippai) Sport Club intézett hozzám s amelyet természetesen nem mint Sport Clubot, hanem mint adott keretet kértem fel a rendezésre.

— A Club Elnöksége megbízásából van szerencsém értesíteni Uraságot, hogy nagybecsű ajánlatát a Club f. hó 2-án tartott választmányi ülése tárgyalta, de a Club ismervén a lippai közönség közömbös magatartását a nyilvános műkedvelő előadásokkal szemben, nem vállalta lelkiismeretlenség nélkül az előadás rendezését. Sajnos a lippai közönség olyan sokszor lett kihasználva aradi értéktelenségekkel, hogy ha nem is indokolt, de érthető a bizalmatlansága. — Természetesen a Club minden tagja örömmel támogatja Önöket minden tekintetben, csupán a rendezéstől kíván elállni a fent említett okokból. — Olvashatatlan aláírás, — h. titkár.

Kommentárt nem fűzök hozzá felesleges is lenne. Csak annyit az utolsó bekezdés lényegére, hogy annak a gyakorlati értékét azok, akik valaha előadást rendeztek, nagyon jól ismerik. Hogy most a fentiekkel olyan ellentétesen hangzó nyilatkozatokat olvastam az ottani Uraktól, — ez végtelenül jóleső érzéssel tölt el. Mert biztos és csálhatatlan jelét látom annak, a mit magam is vártam, hogy ott a magyarság szelleme megvan, s ha valami hiányzik, az nem a szárdék, csak az Iniciativa. Tudtam, hogy fel kell hangzania a tiltakozásnak, hiszen, ha elmaradt volna, ez olyan fájdalmas és lesújtó beismerés lenne, ami alapjában ingathatna meg minden hitünket a magyarság kulturális továbbfejlődésében. A kezdet tehát megvan, s mi, akik készséges támogatói voltunk eddig is minden kulturtörökvésnek, várjuk a további lépéseket, hogy örömmel ajánlhassunk segítő kezet az együttműködéshez. Szerkesztő Urnak őszinte tisztelettel Reicher Endre.

Stinnes a Balkán-piacra gravitál

(A Lipták-gyár alelnöke lesz.)

Berlin. Teljes eredménnyel zárultak le azok a tárgyalások, amelyeket **Krausz Simon** folytatott **Hugo Stinnes**szel, a budapesti Lipták-gyár vasbeton gyárnak a Stinnes konzernhez való kapcsolása ügyében. **Hugo Stinnes** vállalja a Lipták-gyár részvénytársaság társelnökségét és így személyesen vállal iránymutatást a Lipták-gyár ügyeiben. A gyár eddigi belföldi üzletein kívül most már Stinnes bekapcsolódásával nagy figyelmet fog fordítani gyártmányainak kivitelére, főleg a Balkán-piacok felé. A **Ferro** vaskereskedelmi részvénytársaság után akarja Stinnes németországi gyártmányainak is egyik részét a Balkán-piacok felé irányítani. — Mindazáltal a Lipták-gyár megóvja az **Überfremdung** veszélyétől, mert a magyar érdekeltség vezető szerepe biztosítva marad. Stinnes szerepe főleg azért jelentős, mert a német nagyipar kifejezett gravitálása az ő személyén át válik valósággá a Balkán fölvető piacai előtt.

Adóegyezkedés.

Kik kerülnek sorra október 19-én?

Az **Aradi Közlöny** megírta ma, hogy október tizenkilencedikén kezdik meg Aradon az adóegyezkedési tárgyalásokat. A pénzügyigazgatóság ma már ki is jelölte azokat, akiket az első három napon folytatják le a Titulescu-féle adótörvény 68. §-a értelmében a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozó egyezkedési tárgyalásait. Október 19-én délelőtt 8 órakor a pénzügyigazgatóság II. emelet 9. számú helyiségében a következők adóját tárgyalják: **Adler Andor**, **Adler Dániel** (Meisl társa), **Altmann Ignác**, **Assael Károly**, báró **Andrényi Károlyné**, **Angele Mátyás**, **Birkenhauer Miklós**, **Braschi Simon**, **Baumann Lajos**, **Baumann János**, **Berger Mór**, (Eichner társa), gróf **Bréda Viktor**, **Burza Kornél**, **Baschi Simon**. 20-án a következők kerülnek sorra: **Bloch Janka**, **Bloch Lajos**, **Bloch Károly**, özv. **Bloch Henrikné**, **Bozsidar Leposzáva**, özv. **Boros Beniné**, **Cukor László**, **Cintina Sándor**, **Czigler Ignác**, **Czettel Fülöp**, **Chera János**, dr. **Costina Jenő**, **Dávid Vilmos**, **Dürr Kocsárd**, **Darvas Vilmos**, **Dema Gusztáv**, **Dörner János**, özv. **Deniflé Ferencné**, **Domány János** (Domány József hagyatéka). 21-én szombaton a következők egyezkedési tárgyalásait tartják: **Engel Adolf**, **Engel Gyula**, **Ehrenfeld Ignác**, **Eichner Ákos**, özv. **Eich Jánosné**, **Erdélyi Andor**, **Faix Jakab**, **Fleiszig Armin** (Hirschfeld társa), **Fischer Arthur** és **Alajos** (Dacia), **Fodor Vilmos** (Fodor és Halász-cég), **Funkelstein József**, **Falus József**, özv. **Fleischmann Jenőné**, **Frick József**, **Fekete Mátyás**.

Betörték a Steigerwald-üzletbe.

(Az elegáns korai látogató. — Guzsba kötött és felakasztott tanuló. — Nyomoz a rendőrség.)

Alig multak el Aradon azok az izgalmak, amelyeket az utóbbi időben igen gyakori rablótámadások és rablógyilkossági kísérletek okoztak, ma ismét vakmerő rablómerénylet tartja izgalomban a város közönségét. A páratlan vakmerőséggel és kegyetlenséggel végrehajtott rablási kísérlet ma délelőtt történt a **Bul. Regina Marián** (Andrássy-téren) Arad szívében a város legforgalmasabb utcáján. A hihetetlen merészséggel végrehajtott rablótámadásról, amely egy butorgyár iőterére nyíló üzletében történt, a **Közlöny** munkatársa:

A megköltözött fiu.

Steigerwald Alajos Andrássy-tér 15. számú házban levő butor-üzletét reggel nyolc órakor nyitotta ki **Dudás Lajos** 18 éves tanuló, aki az üzletben van alkalmazva. A cég főnöke ugyanabban a házban lakik és rendszeresen reggel kilenc órakor jön le az üzletbe, amikor a fiu a takarítást befejezte. Háromnegyed kilenckor egy jól öltözött magas férfi jött be az üzletbe, egyenesen **Dudás Ferenc** felé tartott, aki egy portörölő ronggyal kezében a butorkat törölgette. A fiu az üzlet udvarra nyíló bejárata előtt dolgozott. A jól öltözött férfi megkérdezte tőle:

— Itthon van **Steigerwald** ur?

— Nincs itt — felelte a fiu — csak kilenc óra után jön le a lakásából.

— Annál jobb — mondta az elegáns férfi — és az udvarra nyíló bejárathoz ugrott, az ajtót bezárta és a kulcsot zsebre vágta. A megrémült gyermek a csengőhöz szaladt, hogy a gazdáját figyelmeztesse tegye a veszedelemre. De mielőtt a csengőt megnyomta volna, a férfi megragadta, kirántotta kezéből a törölrongyot és betömte vele a kiáltani akaró gyermek száját. Azután a kétségbeesetten védekező fiut a földre teperte és a zsebéből előszedett spárgával összekötözte kezét és lábát.

„Éjszaka visszatérek.”

Közben a rablótámadó észrevette, hogy valaki be akar jönni az üzletbe. Hirtelen az udvari bejárathoz szaladt, az üzlet ajtaját bezárta és a kulcsot zsebre tette. Az üzlet főterei ajtaját megzörgették. Az illető látta, hogy az üzlet be van csukva és eltávozott. Azután a merénylő visszament a tehetetlenül összekötözve vergődő gyermekhez és vigyorogva rászólt:

— Csak maradj nyugodtan, csak szét nézek és az éjszaka még visszatérek.

De, amikor látta, hogy a szerencsétlen fiu talpra akar állni, az egész testét guzsba kötötte egy kötéllel és kinyitotta a hátsó ajtót, amely az udvar végén levő lépcsőfeljárathoz vezet, a fiut a kötéllel a földön húzva, kicipelte az üzletből. A félig eszméletlen gyermeket azután felhúzta a lépcsőházba és fejével lefelé felakasztotta a lépcső karádjára. A detektívregényekben vagy mozifilmekben szereplő banditák kegyet-

lenségéhez hasonló tette után visszatért az üzletbe.

Értesítik a rendőrséget.

Délelőtt egynegyed tizkor jött le a lakásából a cég főnöke, hogy bemenjen az üzletbe. Ott találta **Dudás Jánost** felakasztva a lépcső korlátjára, fejével lefelé, eszméletlen állapotban. Első dolga volt, hogy a szerencsétlen fiut kiszabadítsa borzalmas helyzetéből. Azután szólt a házbelieknek, hogy hozzanak orvosi segítséget. Majd lesietett az üzletbe, amelynek ajtaja azonban be volt zárva. A főterei bejárathoz ment, az is zárva volt. Az üzlet ajtaját fel kellett törni. Az üzletben már nem volt senki, a hátsó bejárat előtt a dulakodás nyoma látszott. A rablónak ugylátszik, már nem volt ideje, hogy tervét végrehajtsa, a kellő időben elmenekült, az ajtókat bezárta és a kulcsokat magával vitte.

Dr. Stauber Andor hatósági orvost hívták az eszméletlen gyermekhez, akit csak hosszas és fáradságos kísérletezés után sikerült magához téríteni. **Steigerwald** Alajos azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan **Tóper** ügyeletes rendőrtiszt detektívek kíséretében megjelent a helyszínen. A helyszíni szemle megtartása után széleskörű nyomozást vezetett be a rendőrség.

Mit mond a megkínzott tanuló?

Felkerestük **Dudás Lajost**, a merénylő megkínzott áldozatát. A halálraijesztett gyermek még most is remeg minden tagjában a kiállott izgalmtól. Reszketve szakadozott hangon beszélt el a borzalmas perceknek a történetét:

— Magas, kék ruhás, sárga cipős, elegáns ur jött be az üzletbe, kilenc óra előtt. A főnök urat kereste. Amikor azt választam, hogy még nem jött le, körülnéztem, megtekintettem a vas-szekrényt és közben kijelenttem, hogy annál jobb, hogy nincs itt. Nekem gyanus lett az ur viselkedése és felakartam csengőtűni a főnök urnak, erre ő megragadott, betömte a számat és összekötözött. Kötözés közben kijelentette, hogy az éjszaka még visszatér. Amikor szabadulni akartam a szoros kötelékek alól, a melyek fájdalmasan szorítottak, megragadott, a kötélnél fogva kihúzott az üzletből és felrúgta a lépcsőn. Egész biztos voltam, hogy meg akar gyilkolni. Borzalmas perceket éltem át. Alig birtam lélegzeni, mert a rongy a számon volt. Fuldokolva néztem szét, azt reméltem, hogy jön valaki a segítségemre. Azután elvesztettem az eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, már a lépcsőházban feküdtem és az orvos fölé hajolt.

Dudás Lajos befejezte az elbeszélését. Tovább nem is tudna beszélni, mert borzalmas emlékek hatása alatt egész teste remegni kezd, arca halálsápadttá válik. Az utolsó szavak már szakadozottan törnek fel tüdejéből, elhaló hangon csak ennyit mond:

— Rosszul érzem magam

Amikor vízzel bedörzsölték arcát, magához tért és ijedt szemekkel nézett szét a szobában.

Felosztják a „Grenzler“-vagyon!

(A nemzeti párt népgyűlése Karánsebesen.)

Csütörtökön, október 12-én tartja a nemzeti párt népgyűlését **Karánsebesen**, ahová **Maniu** Gyulát, **Braniste** Valért, **Goldis** Lászlót és dr. **Pop C. Istvánt** várják. A népgyűlésnek fontos kihatásai lehetnek a volt határőrvidéken, főként azért, mert a földosztó bizottság talán sehol sem végzett oly alapos munkát, mint éppen **Krassó** vármegyében, ahol csak egy nagy birtok van: az úgynevezett „vagyonközség”. A határőrvidék felosztása után az egyes községeket visszacsatolták az illetékes vármegyékhez, de a hatalmas, negyedmillió holdat meghaladó ingatlant sem a községek, sem a családok között nem osztották fel, hanem továbbra is egyetemlegesen kezelték. Most azután elterjedt a hír, hogy a Kormány fel akarja osztani a vagyonközséget. Ez a hír nagy változást idézett elő a határőrvidékiek érzésvilágában. Amíg a legutóbbi választáson a kormány párti dr. **Cornéan Cornél** megbuktatta dr. **Sima** vagyonközségi elnököt, addig a közel multban a vagyonközségi falvak a maguk embezeit választották a bizottságokba, így többek között **Burdea** Szilárdot is három helyen. A helyzet alapos ismerői szerint a nemzeti párt csütörtöki népgyűlése lesz az első nagy demonstráció a vagyonközség felosztása ellen.

Mozl.

„Mi, az Isten kegyelméből.” **Lubits** rendezésében négyfelvonásos vígjáték-premier van ma szerdán az **Apolló** színházban. A legművészebben beállított helyzetkomikumoknak valóságos tömegét kapjuk, a finomra élezett guny és az enyhén, mosolygó szatirikus meglátásokon keresztül vetített alakok mellett. A darabnak egyik főérdekessége az, hogy a főszerepet kreáló művész alakításában a megszólalásig hű maszkját kapjuk **Vilmos** német császárnak, a nemrég trónjavesztett nagy embernek, aki ebben a szerepben család körében, intim ügyeiben van beállítva úgy, hogy megismerhetjük a csak újságokból ismert és dicsőítő sorokon keresztül megismert ember nagyságát egészen szürkén emberi gondolkodását és legbelsőbb életét. Még egy szenzációja van ennek a műsornak. Az elmúlt „Görög-török békeszerződés” mint pótkép szerepel a műsoron és aktualitása legnagyobb vonzereje. Kit ne érdekelne például **Kemal** pasa, akinek érdekes markáns profilja nem egyszer megjelenik a vásznon a kép keretében.

A „Vörös jelvényes banditák” ma utoljára megy az **Uránia**ban. Az izgalmas kép lepergését mindvégig lélegzetvisszafojtva kíséri figyelemmel nézőközönsége, mert **Nick Fantom** szenzációs trükkjei egy pillanatra sem engednek a bámuló meglepetésekből magunkhoz térni.

A petrozsényi szénbányák tőkeemelése.

(Interjú Chorin Ferencel, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság vezérigazgatójával. — Tárgyalások a román kormánnyal a petrozsényi szén miatt.)

Feltűnően érdekes hírt közöl budapesti tudósítónk a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság tőkeemelésevel kapcsolatban a petrozsényi bányák és a magyar kereskedelmi kormány között létesülő akcióról. Budapesten már hetek óta tudják, hogy a Salgótarjáni alaptőkéjét, amely eddig 64.5 millió magyar koronát tett ki, az októberi rendkívüli közgyűlésen 100 millióra emeli fel. A salgótarjáni vállalatok mind teljes erővel működnek, sőt a nemrég nacionalizált petrozsényi bányák termelése is hatalmasan fokozódott, úgy, hogy a legutóbbi idők óta a Magyar Királyi Államvasutaknak is szállítanak hónaponta 500 vagon szenet.

Ebben a tranzakció ügyben kereste fel budapesti munkatársunk Chorin Ferencet, a Salgótarjáni vezérigazgatóját, aki ezeket mondotta a kérdésre:

— A napokban utazom le Bucur restbe, hogy elintézzem ott a nacionalizált petrozsényi bányák tőkeemelését az ottani társasággal.

A mostani petrozsényi alaptőke 100 millió lei és ezt 400 ezer darab új részvény kibocsátásával 300 millió leire emeljük fel. Ezeket az új részvényeket díjmentesen engedjük át a régi részvényeseknek. Ennél a petrozsényi vállalatnál a Salgótarjáni felerészben van érdekelve.

— A legkellémesebb tranzakció azonban mégis az volt, amikor sikerült kivinnem a román kormánynál, hogy a petrozsényi bányákból a magyar államvasut részére engedjenek át bizonyos kvantum szenet. Ötszáz vagon szenet szállítunk havonként a MÁV-nak és aki ismeri a magyar széntermelési viszonyokat és tudja azt, hogy a MÁV milyen súlyos helyzetben van a széntermelés elégtelensége miatt, az méltányolni is tudja azt, hogy ez a megállapodás a MÁV-nak milyen nagy előnyére szolgál. A mostani bucuresti tárgyalásaim alkalmával szeretném ezt az 500 vagon mennyiséget felemelni és remélem, hogy kéréséhez az illetékes hatóságok hozzá is fognak járulni.

Nem szűnik meg Erdélyben a telekkönyvi rendszer (U) rendelet szabályozza a telek-átírást.)

Az a kormányrendelet, amely ezelőtt négy hónappal megszüntette a telekkönyvi hivatalok adminisztrációs költségeinek folyósítását, főleg Erdélyre és a Bánátra hatott ki érzékenyen, mert a régi királyság területén nem ismerik a telekkönyvi intézményt és az ingatlanok adásvétele másirányú állami ellenőrzés alatt áll. Ez a kormányintézkedés természetesen létalapjában támadta meg az egész telekkönyvi rendszert amennyiben nem állott az amugy is gyengén dotált tisztviselők rendelkezésére, hogy a nyomtatványok, könyvek, felszerelések utánpótlásairól gondoskodhassanak.

Négy hónap után azonban maga a pénzügyminiszter is belátta, hogy az erdélyi telekkönyvi rendszer megszüntése tetemesen nehezítene az állami gépezet munkáját és egy, a napokban kelt leiratában elrendelte, hogy a telektől adminisztrációs költségek címén külön illeték szedessék. Átkebelezési bejegyzéseknél, tulajdonátírásoknál fél százalékos, zálogjogi törlesztéseknél két tizedszázalékos a megengedett összeg, amely a rendes illetékhez még fölszámítható.

A szabálytalanul megnövekedett költségek természetesen újra a kispolgári osztályt sújtják a legéresebben, mert hiszen ma csak azok adják el ingatlanaikat, akik utolsó próbaként váltják át kenyérre még megmaradt vagyonukat. Hogy az átírási költségek mi

lyen horribilis percentre emelkedtek, könnyű kiszámítani: egy kétszáz ezer leles ingatlanért az állam adó, a lerovandó bélyegilleték és az újonnan bevezetett adminisztrációs költségek, közel 18.000 leire rugnak, ami majdnem husz százalékos részesedésnek felel meg.

Közgazdaság.

1 leu = 20 марка.

A mai zürichi nyitás 0.17.50-es árfolyammal jegyzi a márkát. Nem váratlan a márkának ez az alacsony árfolyama, a legutóbbi fokozatos zuhanások már előre jelezték a márka

tragédiáját. A magyar korona is csak két ízben jutott el a 0.17.50-es mélyponthoz és mindkét alkalommal nyomban utána néhány ponttal javult. A magyar korona árfolyamát is befolyásolta a márka zuhanása, de a zárlatnál ismét emelkedett a magyar korona. A márka katasztrófális esése kilenc napja tart, október 2-án még 0.32.50 volt. A mai zürichi nyitáson 3.40 volt a lei zürichi jegyzése, ami egész kis eltéréssel éppen husszor annyi, mint a márka ára. Mig Berlinben ma csak 17 márkát adtak 1 leiért, Zürichben 20 márkának értékelték 1 leit. A kisantant valutái is javultak ma Zürichben. Rasin, az új cseh pénzügyminiszter már régebben megígérte, hogy nemcsak 20, hanem 25 centimesre is fel tudja hajtani a szokásos Zürichben. Most úgy látszik kezdi beváltani ígérését, bár a mai zárlatnál 10 pontot visszaesett a prágai deviza ára Zürichben. A budapesti devizaközpont ma csak a márka árát változtatta meg alacsonyabbra. Az osztrák korona ma Zürichben eddigi értékének tizedrészét elvesztette.

Bécsi hivatalos zárlat (okt. 10.) Prága 2625, Zágráb 275, Budapest 29.80, Varsó 8, Milano 3150, London 326150, Newyork 73800, Páris 5600, Zürich 13800, Berlin 28.75, Amsterdam 28650.

Budapesti értéktőzsde nyitás (okt. 10.) Salgó 63500, Rima 12100, Kőszén 124000, Cukor 125000, Nasici 56000, Olaj 8600, Ganz-Danubius 520000, Angol-magyar 2375, Izzó 40000, Schlick 6300, Urikány 53500, Lipták 51000, Brassói 26000, Beocsini 42000.

Budapesti értéktőzsde zárlat (okt. 10.) Magyar hitel 7400, Osztrák hitel 115, Salgó 62500, Rima 11600, Déli vasut 8300, Államvasut 32000, Kohó 40500, Atlantika 5800, Ganz-Danubius 520000, Kőszén 123000, Papir 4700, Nasici 54000, Szlavónia 3975, Országos fa 24500, Földhitelbank 5600, Viktória 47000, Angol-magyar 2100, Leszámitoló 2200, Izzó 36000, Fegyver 32500, Schlick 6450, Láng 11500, Urikány 54000, Baróti 3000, Lipták 46500, Brassói 29500, Cukor 128000, Beocsini 41500. Az irányzat szilárd.

— TŐZSDETÁVIRATOK. —

Zürichi devizajelentések:				Aradi kurzusok:		
Oktober 10.	Nyitás	Zárlat	Tegnap	Oktober 10.	Mai	Tegnap
Buourest	8.40	—	8.30	Valuták:	185	185.—
Berlin	0.17.50	0.17.50	0.20.50	Dollár	0.07	0.085
Newyork	584.25	534.25	534.25	Márka	5.72	5.55
London	—	2384	2384.—	Szokol	2.20	2.10
Páris	—	40.27	40.65	Dinár	12.60	12.60
Milano	22.77	22.72	22.90	Fr. frank	0.07	0.07
Prága	19.30	19.20	19.—	M. korona	14.80	14.70
Budapest	0.20.75	0.21	0.21.50	Kifizetések:	460.—	440.—
Zágráb	2.025	2.025	2.—	Budapest	0.08	0.075
Varsó	0.055	0.055	0.0575	Bécs	5.70	5.60
Bécs	0.00625	0.00625	0.0075	Berlin	—	—
Bécs	0.00875	0.00875	0.00875	Prága	—	—
bélvez						
A budapesti devizaközpont árfolyamai:				Bucuresti kurzusok:		
Oktober 10.	Mai	Tegnap	Oktober 10.	Mai	Tegnap	Oktober 10.
Napoleon	9400	9400	Márka	0.07—0.0725	0.0825	0.0725
Dinár	34.40—36	34.40—36	Fr. frank	12.50—12.80	12.65	12.50
Amsterdam	970—995	970—995	Sv. frank	29.50—29.75	31.50	29.50
Bukares	14.75—15.75	14.75—15.75	Szokol	5.50—5.60	5.60	5.50
Kopenhága	—	—	Dinár	1.90—1.92	1.97	1.90
Krisztiania	—	—	Dollár	164—165	164.50	164.50
London	11125—11425	11125—11425	Osztr. kor.	0.0029—0.003	—	—
Berlin	0.90—1.—	1.05—1.25	M. korona	0.07—0.0725	0.08	0.07
Milano	105—110	105—110	Kifizetések:	—	—	—
Páris	190—195	190—195	Páris	12.34	12.43	12.34
Prága	92—88	80—85	London	722.—	724.—	722.—
Stockholm	663—678	663—678	Newyork	164.50	165.50	164.50
Zürich	470—485	470—485	Milano	7.04	7.02	7.04
Bécs	0.034—0.035	0.034—0.035	Zürich	30.75	31.—	30.75
Szofia	—	—	Prága	5.70	5.56	5.70
Zágráb	8.60—9	8.60—9	Bécs	0.00225	0.0028	0.00225
Newyork	2500—2575	2500—2575	Berlin	0.05875	0.07	0.05875
Varsó	0.27—0.29	0.27—0.29	Budapest	0.068	0.07	0.068

Szerkesztői üzenet.

G. G. Mocrea. Szüreti verse nem üti meg a mértéket.

Sz. I. Arad. Őszi verse nem közölhető.

F. J. Komárom. Csak aktuális verseket közlünk.

A szerkesztésért:
KAROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Mintán Németh Sándor és Társa aradi cég ügyfelem Dirbeck János aradi cégesnek a Str. General Berthelot 2. sz. házban volt fizetése állványait megvenni szándékozik. Annak hangsúlyozása a felhívás, hogy ügyfelem Dirbeck kötelezettségeit felelősséget nem vállal, mert fizetési átruházás esete nem forog fenn, — felhívom a nevezett Dirbeck János esetleges hiteltelét, hogy követeléseiket iródamban f. hé 14. napjának déli 12 óráig jelentse be.

Arad, 1922. okt. 11.

4859

Dr. Szalay Károly,
ügyvéd, Str. Bratianu 2.

Szabó Márton

borbizományi és ingatlanforgalmi ügynöksége Gyorok (Győrök)

Elad új és régi transporthordókat

UNDERWOOD

írógépek megerkeztek. Használt írógépek és legfinomabb ísmekellékek nagy raktára. 4146

Szakszerű javító műhely. Írásmunkák, fordítások, sokszorosítás.

Bodnár József
írógépvállalatnál, a főpóstaival szemben

Aranyat, legmagasabb áron
Ezüstöt, vásárol a Juvéla,
Briliánst, ókszergyár részére

WALDMANN I.

ékezerész, ARAD, 4744

Plata Avram Iancu (Szabadság-tér) 14.

Raktárnak alkalmas helyiséget, vagy pincét főtér közelében lehetőleg utcai lejárattal

Schrank és Karagyena

városi sátor Plata Avram Iancu.

1503—1922. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Uros Patean megkeresésére az át vételben késedelmes vevő veszélyére, kárára és költségére folyó évi október hó 12. napján délután három órakor Aradon a Str. Alexandri No. 2. alatt levő irodában 35.000 lei kikiáltási ár mellett 4000 lei bánatpénz letétele mellett nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg a kikiáltási áron alul is eladok egy vagon hagymát.

Az áru a Banca Centrala raktárában tekinthető meg. Az árverési vevőt terhelik a vételi illeték és a forgalmi adó. Az áru elszállítása az árverési vevő és a Banca Centrala között külön megállapodás tárgyát képezheti.

4858

Arad, 1922. október hó 8.

Dr. Silviu Pascuile,
notar public.

MEGÉRKEZTEK a legújabb divatu női- és gyermek- **INTÉZETI GYERMEKRUHAK** **REINER GYÖRGY** női divatruháza. ARAD, Strada Eminescu kabátok, női és gyermek-szövöttárak **legolcsóbb árban:** Külön mértéktábla (Deák Ferenc-utca) 1.

Apró hirdetések.

Levelezés.

CSINOS, FIATAL leányt támogatnék. Tavaszig vagyok Aradon. Leveleket „30 év” jellegre kiadóra kérek. 4848

HÜSÉGES barátnője lenne csinos ur-leány korrektt idősebb urnak, aki őt anyagilag támogatná. „Sorsüldözött” című leveleket Wallinger hirdetője továbbít. 12447

Alkalmazás.

FOGTECHNIKUS tanulókat felvétetik 3-4 középiskolát végzett fiú, vagy leány. Cim a kiadóhivatalban. 12561

INTELLIGENS URINŐ házvezetőnői állást keres előkelő idősebb urnál. Cim a kiadóban. 4835

FOZESHEZ érte mindenfelé felvétetik azonnalra, vagy tizenötödikére. Str. Romul Velicu (Lipót-utca) 8. 4860

SZAPPANFŐZŐ tanulók felvétetnek. Szabó György pipere- és gyógyszerpapergyárban. 4861

NAGY JÖVEDELEMRE lehetnek szert mindazon esküt nem tett tisztviselők, vagy nyugdíjasok, akik kereskedelmi ügyletekkel óhajtanak foglalkozni. Bemutatkozás délután 3-4 óra között. „Victoria” irodában Piata Avram Iancu 16. szám. 12216

DEUTSCHE ERZIEHERIN mit langen prachtvollen Zeugnissen bis 1. November sucht Stelle. Vorliebe zu Gutsbezitzen „Pflücht treu” an die Administration. 4836

KÖNYVELO és fűszeresüzletben jól ismert kereskedősegédet keresek azonnali belépéssel. Nagytőzsdé Petrosani. Csak jó referenciával bíró személyek pályázhatnak. 4844

GÉPIRÓT, krodai gyakorlatiattal, leg-
alább magyar gyorsírásai, azonnali be-
lépésre keresünk. Németül tudók előny-
ben. Cim a kiadóban. 4847

MOSAST, vasalást otthonra olcsón vál-
talok. Cim Wallinger hirdetőjében. 12446

FIATAL fűszerkereskedő segédet októ-
ber 15-iki belépésre keresünk. Weiss
Dávid, Str. Mátyás (Kossuth-utca). 12446

ÖTÉVES fiúcska mellé egy asszony,
vagy leány felvétetik. Cim Wallinger
hirdetőjében. 12446

FÜSZERKERESKEDŐSEGÉD, nőtlen al-
kalmazást nyer Gazdasági Egyesületnél. 4855

FIATAL HÁZASPÁR a férfi ács, házmes-
ternek ajánlkozik. Str. Cosbuc (Wesse-
lányi-utca) 48. 4856

INTELLIGENTES Mädchen sucht stelle
zu 1 Kinde, hilft auch im Häuslichen.
Adresse in der Administration des Blattes. 4367

BEJÁRÓ jó főzőnő ajánlkozik. Purgly
Lajosné-utca 65. 4852

Vétel és eladás.

HASZNÁLT, sötétkék, 8-10 éves fiúnak
való téli kabát eladó. Str. Consistoriul
(Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra. 7890

HASZNÁLT, jó állapotban levő boros
transport hordók nagyobb mennyiség-
ben eladók Palkó Lázárnál Pancotán. 4654

VILAGOS nagy szőnyeg eladó. Cim a
kiadóban. 4837

MAJDNEM INGYEN! Két gyönyörű tör-
ténelmi kép 850 Lei, 12 személyes való-
di Berndorfi alpaca evőeszköz 2300 Lei.
Kevésbé használt Argaman ebédülősző-
nyeg 4x3 méter 8000 Lei. Kisebb Akzs-
minszter 2200 Lei. Megtekinthetők „Vic-
toria” irodában Piata Avram Iancu 16.
12216

NICHOLSON-féle hatos cséplőgarnitúra
eladó. Cim a kiadóban. 4845

GYERMEKÁGY és ebédülő divány eladó.
Benkert, Bohus-palota, 3. kapu II. 10. 4854

HOFFER Schranz gyártmányú 8-as ma-
gánjász cséplő garnitúra sürgősen eladó.
Bővebbet: Szépe, Pancota. 12725

„SINGER” cilindri gépet keresek meg-
vételre. Hadházy, Strada Kapitan Ignat
(Kapa-utca) 40. 12446

FEKVŐ vas pénzszekrény tűzmentes,
60-45-40 eladó. Menrath Steiner sir-
kóraktár. 12562

NYERSBORKÖVET veszek min-
den mennyiségben Irom Arnold Arad,
Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-
utca) 39. sz. 10655

STAR, ELITE, PARISI ALBUM stb. 6-szi
divatlapok Kerpelnél. Ugyanott 20.000
kötet könyv félárban kiadásra áll. 12686

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirnászönyvege-
ket, egész gyűjteményeket a legmaga-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-
palota.) 11895

VEHET, ELADHAT, CSERÉLHET! Mű-
tárgyak, régiségek, képek, szobrok, sző-
nyegek, porcellán ritkaságok, antik bu-
torok kiállítása. Szépművészeti Szalon.
Ortutay-palota. Strada Eminescu (Deák
Ferenc-utca) 29. 11911

VALÓDI angol és belföldi szövettudon-
ságok Schäfer és Cristea uriszabó
cégnél. 4701

ELADÓ férfi télikabát, öltöny, briessz-
nedrag. Str. Cosbuc (Wesselányi-utca)
16a. sz. 4785

FEJÖSTEHEKET Keresek megvételre
napl 10 liternél feljebb. Vidékre elme-
gyek. Dr. Bedő Arad, Bulev. Carol I.
(Erzsébet-körut) 30. 4833

JÓKARBAN LEVŐ HASZNÁLT ZSA-
KOKAT (liszt, termény és korpás) ál-
landóan vásárol Zappe, liszt és termény
kereskedés Strada Eminescu (Deák Fe-
renc-utca) 33-34. 4838

ELADÓ 2^{1/2}-ed lörös 200 Voltos vill-
anymotor, üzembn megtekinthető. Eise
le mészáros, Aradul-Nou (Ujrad). 12445

Ingatlan.

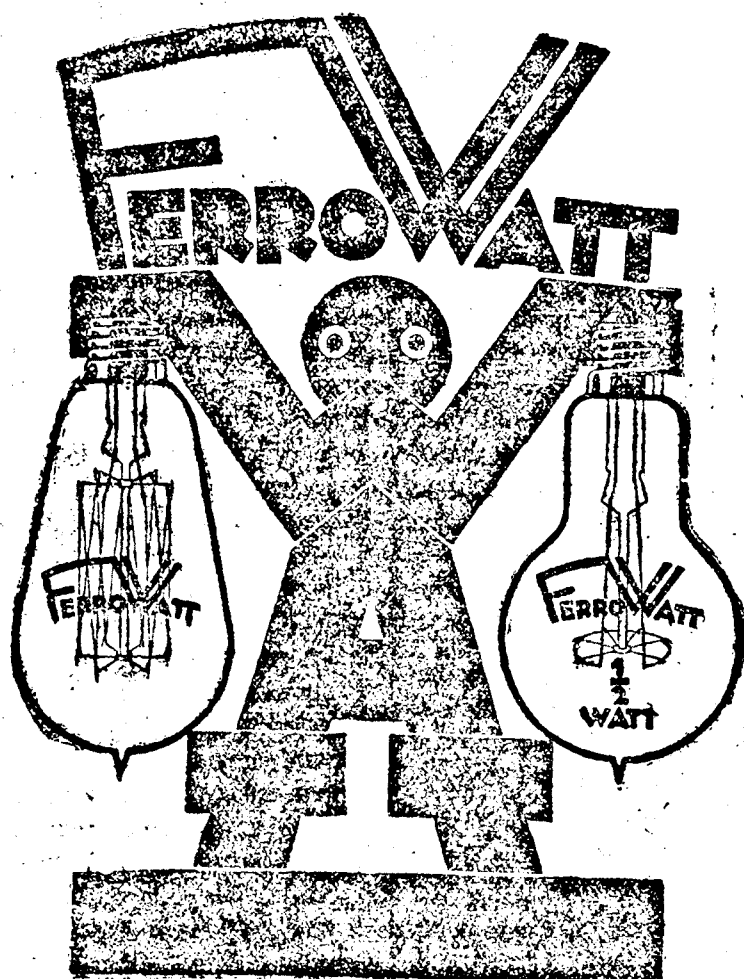
CUVIN KÖZSÉGBEN, közvetlen a villa-
nyos megálló mellett fekvő Pap Elemér
féle kolna felszereléssel és a hozzátar-
tozó 11 kat. hold szőlővel, 2^{1/2} hold gyü-
mölcsösökkel és akáccsal együtt eladó.
Értekezhetni a helyszínen. 4846

Külföldi.

KERESEK ISTALLÓT Str. Episcopul D.
Radu (Magyar-utca) közelében jó bé-
rért. Cim Str. Episcopul D. Radu (Ma-
gyar-utca) 7. 4849

MAGANYOS URINŐ lakótársat keres.
Cim a kiadóban. 4850

INTELLIGENS idősebb házaspár sze-
rény viszonyok között 666 magányos
nővel, vagy férfivel közös háztartást
vezetne. Ajánlatokat „Flora” líkőrgyár,
Strada Metianu 1. 4851

A kvalitás-lámpa

Aki takarékoskodni akar, az csak az
ilyen félwattos lámpát használja.

A hírneves lala-
sintji (berzovai)

mész

termelését is-
mét megkezdjük

Rendeléseket azonnali szállításra felvesz:

4788

BOROS & CZUCKER, ARAD,

Bul. Reg. Ferdinand 10. Telefon 9-52. Sürgőnycim: Borosfa, Arad

BRILLIANS KÖVEKET,

ARANY ES EZÜST TÁRGYAKAT

legmagasabb
áron vevő: 12695

HIRSCH JENŐ órák és ékszerész
Str. Metianu (Fáy-utca).

Sürgősen

eladó kisebb ház háromszobás la-
kással, kis kerttel, disznóóttal, azon-
nal elfoglalható, 60.000 Leiért.
Több kisebb-nagyobb bér- és ma-
gánház, zongorák, pianinók, perzsa-
szőnyeg, stb. SZIRMAI, adásvételi
iroda, Strada Tribunal Axente
(Damjanich-utca) 14. 11814

Hagymaeladás

nagyban és kicsinyben. Ki-
lónként 3.- Leiért Str.
Gozdu (Szat István-utca) 8.
sz. és a piacon a szervánok
között 12774

Klovák Miklósnál.

„MERX”

Societate in comandita

Bucuresti Pasagiul
Comedia Scara 2b.

Kaufen auf eigene Rechnung:

Baumaterialien aller Art,
Fassdaube für Mineral-
öltransporte geeignet,
Schubkarren aus Holz,

wie auch verschiedene gesuchte In-
dustrieerzeugnisse.

Übernehmen Vertretun-
gen und stellen für Konsignations-
ware bedeckte und unbedeckte Lager-
plätze mit Bahnanschluss zur Ver-
fügung. Verfügen über zentralgelegene
Kanzleiräume, Musterlager und ge-
schulte Personal.

Verkaufen für Inlandsgebrauch
Petroleum Benzin und ver-
schiedene Öle in Faßern und
Kesselwagen, wie auch Mais-
spiritus 96°, Korrespondenz: Ru-
manisch, deutsch und ungarisch. 4843

Utlevélekre vizumot 55.— Leiért legpontosabban
leggyorsabban a „Kelet” hirlapiroda szerez